

PODCAST 1

ROLA UNII EUROPEJSKIEJ W PROMOWANIU SOLIDARNOŚCI SPOŁECZNEJ

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „Budowanie więzi społecznych” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

Witamy w naszym podcaście! W tym odcinku przyjrzymy się roli Unii Europejskiej w promowaniu solidarności społecznej oraz temu, jak UE zapewnia sprawiedliwość, równość i spójność społeczną we wszystkich 27 państwach członkowskich.

Pewnie zastanawiasz się, czym jest solidarność społeczna. Wyjaśnijmy to bliżej!

To idea, zgodnie z którą jednostki i grupy w społeczeństwie są ze sobą powiązane wzajemnym wsparciem i wspólnymi wartościami. W kontekście UE oznacza to zmniejszanie nierówności, ochronę praw pracowniczych i zapewnienie każdemu obywatelowi dostępu do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, edukacja i możliwości zatrudnienia.

Jaką rolę odgrywa w tym Unia Europejska?

Odpowiedź jest bardzo istotna!

UE postrzega solidarność społeczną jako podstawową zasadę, zapisaną w traktatach i politykach mających na celu wspieranie jedności wśród zróżnicowanych państw członkowskich. Dlatego promuje ją poprzez różnorodne polityki i inicjatywy mające na celu zmniejszanie nierówności, wspieranie inkluzywności i zapewnienie wszystkim obywatelom korzyści ze wspólnego dobrobytu.

Ustanawiając wspólne standardy opieki społecznej, UE zachęca państwa członkowskie do wdrażania polityk chroniących grupy szczególnie wrażliwe i zmniejszających nierówności społeczne, tworząc w ten sposób bardziej spójne społeczeństwo.

W tym podcaście przyjrzymy się sposobom, w jakie Unia Europejska promuje solidarność społeczną między państwami członkowskimi.

Pierwszym sposobem, w jaki UE wspiera solidarność społeczną, jest Europejski Filar Praw Socjalnych.

EPSR, to ramy ustanowione w 2017 roku przez UE w celu promowania sprawiedliwych warunków pracy, równych szans i ochrony socjalnej we wszystkich państwach członkowskich.

Ramy te opierają się na 20 kluczowych zasadach podzielonych na trzy główne kategorie:

- 1** *Równe szanse i dostęp do rynku pracy*
- 2** *Uczciwe warunki pracy*
- 3** *Ochrona socjalna i integracja*

Celem tych ram jest zniesienie nierówności w zakresie wynagrodzeń, równości płci, dostępu do opieki zdrowotnej i równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, a tym samym zapewnienie, że wszyscy obywatele UE będą mogli korzystać z postępu społecznego.

EPSR nie jest prawnie wiążący, ale służy jako zasada przewodnia dla rządów, wpływając na politykę i finansowanie za pośrednictwem mechanizmów takich jak Europejski Fundusz Społeczny Plus.

Ponadto program zajmuje się kluczowymi wyzwaniami społecznymi, takimi jak ubóstwo, nierówności i dyskryminacja, a jego celem jest zmniejszenie podziałów społecznych i promowanie solidarności między różnymi grupami.

EPSR przyczynia się do tworzenia bardziej równego i sprawiedliwego społeczeństwa poprzez promowanie polityk społecznych, które priorytetowo traktują dobrostan grup wrażliwych, takich jak dzieci, osoby starsze i mniejszości.

Filar wspiera również prawo do pracy w godziwych warunkach, co przyczynia się do integracji społecznej i ekonomicznej grup marginalizowanych. W ten sposób wzmacnia on umowę społeczną między obywatelami a rządami, kładąc nacisk na wspólne działania w rozwiązywaniu wspólnych wyzwań i promując solidarność w UE.

UE inwestuje w swoich obywateli za pośrednictwem **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)**.

EFS+ jest głównym narzędziem finansowym UE służącym do inwestowania w ludzi.

Budżet programu wynosi 99,3 miliarda euro na lata 2021–2027 i ma na celu rozwiązanie takich problemów, jak niedobór wykwalifikowanej kadry, nierówności społeczne i bezrobocie wśród młodzieży. Program ma wspierać ludzi w podejmowaniu zatrudnienia, zapewnić im dostęp do uczciwych ofert pracy i wysokiej jakości edukacji.

EFS+ łączy kilka poprzednich programów finansowania UE, w tym Europejski Fundusz Społeczny, Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz Program UE na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych.

Ta konsolidacja zwiększa elastyczność finansowania i dostosowuje je do pojawiających się wyzwań społecznych i gospodarczych. Koncentruje się on w szczególności na grupach wrażliwych, takich jak młodzież, społeczności defaworyzowane oraz osoby zagrożone ubóstwem, pomagając im w zdobywaniu umiejętności, znalezieniu pracy i integracji ze społeczeństwem. Poprzez EFS+ UE dąży do budowania bardziej inkluzywnej i odpornej Europy, dbając o to, aby nikt nie został pominięty w procesie transformacji do bardziej zielonej, cyfrowej i sprawiedliwej społecznie gospodarki.

Fundusze te wspierają obszary słabiej rozwinięte poprzez inwestycje w infrastrukturę, tworzenie miejsc pracy, edukację i programy włączenia społecznego. Kierując zasoby do regionów borykających się z trudnościami, UE promuje większą jedność i zapewnia, że korzyści rozwojowe są dzielone między państwa członkowskie, a nie koncentrowane w bogatszych regionach. Oprócz rozwoju gospodarczego fundusze te wzmacniają solidarność społeczną poprzez wspieranie społeczności marginalizowanych, integrację migrantów i zwalczanie ubóstwa.

Unia Europejska promuje ją również poprzez **zasadę swobodnego przepływu osób w obrębie państw członkowskich.**

Zasada swobodnego przepływu pozwala obywatelom UE mieszkać, pracować i studiować w dowolnym państwie członkowskim bez żadnych ograniczeń. To podstawowe prawo, zapisane w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), gwarantuje, że obywatele nie są ograniczeni granicami państwowymi w poszukiwaniu możliwości, w tym zatrudnienia. Ten mechanizm sprzyja większej integracji rynku pracy, przyczyniając się do zmniejszenia nierówności regionalnych poprzez umożliwienie pracownikom przeniesienia się do obszarów, w których dostępne są miejsca pracy.

Przynosi również korzyści przedsiębiorstwom, zapewniając im dostęp do większej i bardziej zróżnicowanej siły roboczej, co ostatecznie przyczynia się do wzrostu gospodarczego i spójności społecznej w całej UE.

Poza korzyściami ekonomicznymi, swobodny przepływ osób wzmacnia również integrację kulturową i społeczną Europejczyków, budując poczucie wspólnej tożsamości i solidarności. Programy takie jak Erasmus+, który umożliwia studentom studiowanie za granicą, sprzyjają mobilności i współpracy transgranicznej.

Umożliwiając ludziom życie w różnych państwach członkowskich bez narażania się na dyskryminację, UE promuje wzajemne zrozumienie i współpracę między swoimi zróżnicowanymi społeczeństwami. Ta wzajemna więź wzmacnia ideę, że wszyscy obywatele UE mają wspólne prawa i obowiązki, niezależnie od pochodzenia.

Aby jeszcze bardziej wspierać solidarność społeczną, UE ustanowiła mechanizmy zapewniające dostęp do świadczeń socjalnych. Ta koordynacja umożliwia osobom przemieszczającym się między krajami zachowanie emerytur, opieki zdrowotnej i innych świadczeń socjalnych, zapobiegając zakłóceniom w ich dobrostanie.

Ponadto Europejski Urząd do spraw Pracy zajmuje się egzekwowaniem uczciwych praktyk pracy i zapobieganiem wyzyskowi pracowników mobilnych.

Gwarantując obywatelom swobodę przemieszczania się przy jednoczesnym zachowaniu ich praw i ochrony, UE nie tylko wzmacnia integrację gospodarczą, ale także wzmacnia poczucie jedności, równości i współodpowiedzialności wśród swoich obywateli.

Ale czy Unia Europejska robi cokolwiek, aby umożliwić młodym ludziom wzmocnienie wewnętrznej solidarności społecznej?

Odpowiedź brzmi: tak!

Jednym z wielu sposobów, w jaki UE umożliwia młodym ludziom uczestnictwo w ruchu solidarności społecznej, jest utworzenie Europejskiego Korpusu Solidarności (ESC).

Inicjatywa ta, uruchomiona w 2016 r., ma na celu promowanie solidarności społecznej poprzez umożliwienie młodym ludziom angażowania się w wolontariat, staże i praktyki zawodowe, z których korzystają społeczności w całej Europie.

ESC zapewnia finansowanie i wsparcie dla projektów związanych z włączeniem społecznym, zrównoważonym rozwojem, pomocą w przypadku klęsk żywiołowych oraz edukacją. Łącząc młodych ludzi z różnych środowisk we wspólnej pracy nad wspólnymi celami, program promuje poczucie tożsamości europejskiej i współodpowiedzialności.

Uczestnicy zdobywają cenne umiejętności i doświadczenie, przyczyniając się jednocześnie do rozwoju społeczeństwa, wzmacniając zaangażowanie UE na rzecz spójności społecznej i wzajemnego wsparcia.

Projekty ESC odzwierciedlają zasadę, że żadna społeczność nie powinna stawiać czoła trudnościom sama.

Inicjatywa promuje również współpracę transgraniczną, zapewniając, że solidarność wykracza poza granice państwowe. Zachęcając do aktywnego obywatelstwa i zaangażowania społecznego, ESC odgrywa kluczową rolę w budowaniu bardziej inkluzywnej, pełnej współczucia i zjednoczonej Europy, w której ludzie aktywnie wspierają się nawzajem, niezależnie od narodowości czy pochodzenia.

Mamy nadzieję, że nasz podcast przypadł Ci do gustu i że to wszystko, na co mamy dziś czas. Jeśli chcesz pogłębić swoją wiedzę na temat solidarności społecznej, posłuchaj naszych kolejnych podcastów, w których zajmiemy się różnymi tematami dotyczącymi solidarności społecznej i spójności.

Dołącz do przyszłych dyskusji, dzieląc się z nami swoimi przemyśleniami w mediach społecznościowych i zapisz się na najnowsze aktualizacje.

Do zobaczenia następnym razem!

BIBLIOGRAFIA

1. Börzel, T. A. i Risse, T. (2018). Unia Europejska i polityka solidarności. Oxford University Press. ISBN: 978-0198807721
2. Europejski Bank Centralny. (2020). Wpływ ekonomiczny solidarności społecznej w UE: trendy i zalecenia polityczne.
3. Komisja Europejska. (2020). Polityka spójności: Inwestowanie w przyszłość Europy. Komisja Europejska.
4. Komisja Europejska. (2021). Europejski Fundusz Społeczny i jego rola w promowaniu spójności społecznej.
5. Rada Europejska. (2021). Europejski Korpus Solidarności: Wzmacnianie solidarności w całej Europie.
6. Europejska Sieć Migracyjna (ESM). (2020). Reakcje UE na migrację: wyzwania i solidarność.
7. Parlament Europejski. (2019). Unia Europejska i solidarność społeczna: ramy działania. Biuro Badań Parlamentu Europejskiego.
8. Eurofound. (2020). Spójność społeczna i solidarność w UE: badanie integracji społecznej i polityki zatrudnienia. Raport Eurofound.
9. Gomez, R. i Ferrera, M. (2017). Solidarność w Europie: wymiar polityczny i społeczny. *European Journal of Social Theory*, 20(4), 482–498.
10. Zimmermann, R. i Antonelli, P. (2021). Europejski Korpus Solidarności: ocena wysiłków na rzecz spójności społecznej. Europejska Fundacja Młodzieży.